

TEORIA DE L'EDUCACIÓ

Professora:

Departament: Pedagogia Sistemàtica i Social.

A. OBJECTIUS

- a. L'assignatura Teoria de l'Educació o pedagogia general pretén el domini de la terminologia i conceptualització bàsica de les principals ciències de l'educació. Per aconseguir-ho, s'oferirà una panoràmica dels temes de major importància i actualitat en el terreny educatiu.
- b. També pretén l'habituació vers l'anàlisi i la crítica dels problemes educatius, posant en relació diferents elements que hi intervenen.
- c. En darrer terme, l'assignatura té una finalitat orientadora pel que fa a l'especialització en Ciències de l'Educació.

B. TEMARI

- 1. Problemàtica general educativa en el món actual. Causes i conseqüències.**
- 2. Sobre el concepte d'educació**
  - 2.1 El concepte d'educació i la seva xarxa nomològica.
  - 2.2 Sobre el concepte d'educació com a intervenció.
  - 2.3 Límits de l'educació.
- 3. Exigències i direccions de l'educació actual**
  - 3.1 L'educació permanent i d'adults.
  - 3.2 L'educació ambiental i del consumidor: educació per a la salut.
  - 3.3 Educació multicultural: educació no sexista.
  - 3.4 Educació per a la pau en una societat plural.
- 4. L'educació com a sistema dins del sistema sòcio-cultural**
  - 4.1 Educació formal, no formal i informal.
  - 4.2 L'enfocament sistèmico-cibernètic.
  - 4.3 L'educació com a sistema de comunicació.
  - 4.4 La família com a agent educador.

4.5 Mitjans de comunicació de masses i educació.

4.6 Animació sòcio-cultural en el lleure.

5. L'educació com a objecte de coneixement

5.1 Epistemologia de les Ciències de l'Educació.

5.2 Tecnologia dels processos educatius.

5.3 La investigació científica en Pedagogia.

5.4 Situació actual dels estudis de Pedagogia.

6. L'educand

6.1 L'humà com a ésser educable. L'educabilitat.

6.2 L'humà com a ésser educand. La necessitat d'educació. L'educatibilitat.

6.3 L'humà com a ésser interaccional. La dinàmica herència-medi.

6.4 L'humà com a ésser evolutiu/ temporal.

7. L'educador i la relació educativa

7.1 Sobre el concepte d'educador. Problemàtica professional.

7.2 La formació inicial i permanent del professorat.

7.3 Autoritat i llibertat en la relació educativa.

8. L'escola com a organització del procés educatiu .

8.1 L'escola com a institució educativa.

8.2 Relacions interpersonals i educació. Dinàmica de grups.

8.3 La funció de l'escola. Crítiques a la institució escolar.

8.4 La LOGSE i el sistema educatiu.

9. Dimensions educables i currículum escolar

9.1 Dimensions educables: física, afectiva, intel·lectual i social.

9.2 Concepte i fonamentació del currículum.

9.3 El disseny curricular.

9.4 El currículum ocult.

10. La problemàtica teleològica

10.1 Pedagogia i axiologia. Educació-cultura i educació-valors.

10.2 El problema de les finalitats i dels objectius educatius.

10.3 Antropologies que guien l'educació.

*** Il·lustració històrica i corrents pedagògics actuals**

(Tema que s'anirà desenvolupant presentant dins d'altres temes els autors i corrents més rellevants per a la Pedagogia d'avui) .

C. METODOLOGIA

El professor centrarà els continguts fonamentals i més polèmics dels temes indicant els noms d'estudi en un manual bàsic. Alguns dels continguts seran proposats com a debat a classe o iniciativa del professor o dels alumnes.

També hi haurà la possibilitat de realitzar un treball de curs, individualment o en grup (preferentment dues persones). Aquests treballs podran ser teòrics o pràctics; però sempre amb relació directe amb el temari de l'assignatura.

D. AVALUACIÓ

L'avaluació es realitzarà mitjançant proves escrites. En elles hi haurà qüestions referides, per banda, al contingut de les explicacions del professor, i per l'altra, a les lectures recomanades s'assenyalen.

A més a més, també seran valorats els treballs del curs i les lectures recomanades. Així com també la participació en les activitats voluntàries al llarg del curs.

E. BIBLIOGRAFIA

MANUALS I OBRES GENERALS

CASTILLEJO, J.L. (1981): **Teoría de la educación.** Ed. Anaya. Madrid.

SANVICENS, A. (1984): **Introducción a la pedagogía.** Ed. Barcanova. Barcelona.

SARRAMONA, J. (1991): **Fundamentos de educación.** Ed. CEAC. Barcelona.

BIBLIOGRAFIA ESPECÍFICA

BALL, S. (1989): **La micropolítica de la escuela. Hacia una teoría de la organización escolar.** Ed. Paidós/ MEC. Madrid.

BISQUERRA, R. (1989): **Métodos de investigación educativa.** Ed. CEAC. Barcelona.

BORNAS, X. (1992): **El desenvolupament de l'autonomia personal.** Ed. Eumo. Barcelona.

BOTKIN, J.W. i d'altres. (1979): **Aprender, horizonte sin límites.** Ed. Santillana. Madrid.

- CASTILLEJO, COLOM. (1987): *Pedagogía sistemática*. Ed. CEAC. Barcelona.
- COOMBS, Ph. (1985): *La crisis mundial de la educación*. Ed. Santillana. Madrid.
- DEWEY, J. (1985): *Democràcia i escola*. Ed. Eumo. Barcelona.
- EDUCAR, revista d'educació, núm: 7 (Educación permanente), núm 10 (Investigació educativa), núm. 14-15 (Epistemología de la educación): Departament de Pedagogia de la UAB.
- ESTEVE, J.M. (1979): *Lenguaje educativo y teorías pedagógicas*. Ed. Anaya. Madrid.
- FAURE, E. (1973): *Aprender a ser*. Alianza Universidad. Madrid.
- FREIRE, P (1987): *L'educació com a pràctica de la llibertat*. Ed. Eumo. Barcelona.
- GARCIA CARRASCO, J. (1983): *La ciencia de la educación. Pedagogos, ¿para qué?* Ed. Santillana. Madrid.
- GIMENO, J. (1982): *La pedagogía por objetivos. La obsesión por la eficiencia*. Ed. Morata. Madrid.
- IMBERNÓN, F. (1987): *La formació permanent del professorat*. Ed. Barcanova. Barcelona.
- JORDAN, J. A. (1987): *La educación moral hoy. Cuestiones y perspectivas*. Ed. PPU. Barcelona.
- MAKARENKO, A. (1967): *Poema pedagógico*. Ed. Planeta Barcelona.
- NEILL, A.S. (1986): *Summerhill*. Ed. Eumo. Barcelona.
- NISBET, J. (1987): *Estrategias de aprendizaje*. Ed. Santillana. Aula XXI. Madrid.
- ROSENTAHAL, R. i d'altres. (1980): *Pygmalión en la escuela*. Ed. Marova. Madrid.
- ROUSSEAU, J.J. (1989): *Emili o de l'educació*. Ed. Eumo. Barcelona.
- SARRAMONA, J. (1990) *Tecnología educativa*. Ed. CEAC. Barcelona.
- SKINNER, B.F. (1984): *Walden dos*. Ed. Martínez Roca. Barcelona.
- STENHOUSE, L. (1984): *Investigación y desarrollo del currículum*. Ed. Morata. Madrid.
- UNESCO. (1990): *Sobre el futuro de la educación*. Ed. Narcea. Madrid.